

Voortgang Omgevingsvisie Hilversum 2040

Februari 2020

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Inhoudelijke resultaten verkenning opgaven (Omgevingsfoto)	3
2.1	Verkenning opgaven	3
2.2	Aandachtspunten voor vervolg	6
3	Stand van zaken milieu-effectrapportage	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Samenvatting advies Commissie m.e.r.	7
3.3	Inspraakreacties	8
3.4	Aandachtspunten voor vervolg	8
4	Voortgang proces en resultaten participatie	10
4.1	Voortgang en resultaten	10
4.2	Aandachtspunten voor vervolg	14
5	Afstemming Omgevingsvisie en ontwikkeling sleutelgebied	15
5.1	Ontwikkelingen tot nu toe	15
5.2	Aandachtspunten voor vervolg	15
6	Conclusies en samenvatting aandachtspunten voor vervolg	16
	Bijlage 1: Overzicht activiteiten participatie	17
	Bijlage 2: Advies Notitie reikwijdte en detailniveau commissie m.e.r.	20
	Bijlage 3: Resultaten burgerpanel Omgevingsvisie	20
	Bijlage 4: Advies Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit	20

1 Inleiding

In september 2019 heeft de gemeenteraad met vaststelling van het Bestuurlijk Plan van aanpak de kaders bepaald voor de Omgevingsvisie voor Hilversum. Inhoudelijk zijn de belangrijkste opgaven kort (en voorlopig) beschreven. Qua proces is een aanpak beschreven in drie stappen:

- Verkenning van de opgaven (oktober 2019 – februari 2020)
- Verkenning van de oplossingen (april/ mei 2020)
- Voorbereiden van keuzes (september/oktober 2020)

Ook zijn vier belangrijke uitgangspunten voor de participatie beschreven:

- We sluiten zoveel mogelijk aan op de belevingswerelden van de inwoners van Hilversum
- We organiseren de participatie in drie ronden over opgaven (oktober/november 2019), over oplossingen (maart/april 2020) en over de keuzes/ontwerp-omgevingsvisie (september/oktober 2020)
- We organiseren themagericht, wijkgericht en op uitnodiging gericht voor doelgroepen activiteiten en bijeenkomsten en stemmen dit af op de activiteiten voor de andere beleidstrajecten rondom energie, mobiliteit, groen et cetera.
- We werken met een burgerpanel, burgerplatform en maatschappelijk platform

De planning voorziet in vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad op of rond 1 januari 2021. Aanvullend is voorzien in een terugkoppeling van de voortgang aan de gemeenteraad na elke stap. Daarmee heeft de gemeenteraad ook de gelegenheid om na elke stap de invulling van de volgende stap in het proces nader richting en invulling te geven.

Parallel heeft het college van B&W het initiatief genomen om Hilversum Noord en het Mediapark aan te melden als sleutelgebied voor de woningbouwopgave in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Met de sleutelgebieden, geeft de MRA richting aan de gesprekken over kwaliteit, kwantiteit en prioriteit van de beoogde woningbouw. Vanwege de sterke raakvlakken met de Omgevingsvisie besteden we in deze voortgangsrapportage ook aandacht aan de afstemming van de beide projecten. Waar relevant wordt ook bij de verschillende onderdelen al aandacht besteed aan de raakvlakken.

Kort samengevat gaan we na deze inleiding in op de volgende aspecten:

- Inhoudelijke resultaten verkenning opgaven
- Stand van zaken milieu-effectrapportage
- Voortgang proces en resultaten participatie
- Afstemming Omgevingsvisie en ontwikkeling sleutelgebied
- Afronding met enkele concrete voorstellen voor het vervolg.

In de bijlage is een feitelijk overzicht opgenomen van de participatie-activiteiten. Ook is het advies van de commissie voor de m.e.r. over de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) opgenomen inclusief een beknopte samenvatting van de twee zienswijzen die zijn ingediend.

Conform het Bestuurlijk Plan van Aanpak wordt na elke fase advies gevraagd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) en de Adviesraad Sociaal Domein. Het advies van de ARK (7 februari) is bijgevoegd, dat van de Adviesraad Sociaal Domein (13 februari) wordt rechtstreeks aan college en gemeenteraad gestuurd

2 Inhoudelijke resultaten verkenning opgaven (Omgevingsfoto)

2.1 Verkenning opgaven

Inhoudelijk is de Omgevingsfoto van gemeente Hilversum het belangrijkste resultaat van de eerste stap in het proces van de Omgevingsvisie. De Omgevingsfoto geeft een beeld van huidige situatie, de trends en ontwikkelingen en de opgaven waarvoor Hilversum staat. De ruwe informatie is werkende weg ook al gebruikt voor de participatiebijeenkomsten. Dit om te toetsen of het beeld van de opgaven door de Hilversummers wordt gedeeld of dat gesprekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties leiden tot aanvullingen of aanpassingen. Voor de bijeenkomsten vanaf 1 januari 2020 is de afgeronde Omgevingsfoto gebruikt als input. De analyse voor de Omgevingsvisie is uitgevoerd als start van een open planproces. Een verdieping van de analyse op basis van de Omgevingsfoto en aanvullende informatie heeft geleid tot een aanscherping en versnelling in het formuleren van concrete ambities in het kader van het sleutelgebied.

Kort samengevat leidt de analyse in de Omgevingsfoto tot de volgende overkoepelende opgave voor Hilversum (In onderstaande is de tekst uit de Omgevingsfoto op onderdelen iets verkort en/of aangescherpt):

Hilversum is een compacte stad die ingeklemd is tussen waardevolle natuurgebieden. Er zijn geen grote uitleglocaties beschikbaar voor ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast is Hilversum een stad met een grote ruimtelijke kwaliteit bestaande uit herkenbare ruimtelijke structuren, veel cultureel erfgoed en sterke landschappelijke waardevolle groene structuren. De opgave voor Hilversum is om met behoud van die ruimtelijke kwaliteit de ruimtevraag van de verschillende functies (energie, wonen, werken et cetera) in te passen. Dit vraagt om slimme oplossingen, efficiënt ruimtegebruik en verkenning van de mogelijkheden om in de hoogte en ondergronds ruimte te vinden voor diverse functies.

Deze opgave valt uiteen in verschillende opgaven van uiteenlopende aard en omvang. De belangrijkste rode draad daarbij is dat elke keuze die gemaakt moet worden, vraagt om een integrale afweging waarbij de verschillende thema's alle op een passende wijze worden meegewogen. Er zijn vele behoeftes die samenkomen in de beperkte ruimte die Hilversum heeft. Het moet mogelijk zijn om een goede invulling van deze ruimte te maken, door slim gebruik te maken van de beschikbare ruimte.

Inpassing van ruimtevragers

Een groot aantal thema's kent een significante ruimtevraag. Gezien de schaarse beschikbare ruimte in de gemeente Hilversum leidt de totale behoefte aan ruimte tot de noodzaak om slimme keuzes te maken over de mate waarin in deze ruimtebehoefte wordt voorzien en op welke locatie dat kan gebeuren. Meervoudig ruimtegebruik is noodzakelijk door stapeling of combinatie van functies. De voornaamste 'nieuwe' ontwikkelingen die om ruimte vragen zijn:

- De uitbreiding van de woningvoorraad om te kunnen voldoen aan de woningbehoefte voor Hilversum en in de regio.
- Het verbeteren van de bereikbaarheid van (wijken van) Hilversum.
- Werkruimten, broedplaatsen en andere werklocaties om in nieuwe arbeidsplaatsen te voorzien die passen bij de economie van de toekomst.
- Een potentiële locatie voor grootschalige evenementen.

- De energietransitie – nieuwe infrastructuur ten behoeve van aardgasloze wijken en installaties voor duurzame energieopwekking.
- Nieuwe voorzieningen voor onder andere onderwijs, kunst, cultuur, zorg, welzijn, gezondheid en sport en bewegen om in de behoefte van een groeiende stad te voorzien.
- Verduurzaming in brede zin vraagt om herinrichting van de bebouwde omgeving en de openbare ruimte.

Naast de nieuwe ontwikkelingen vraagt ook het toekomstbestendig maken van de omgeving. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- Het versterken van de natuur in en om de stad, zodanig dat deze klimaatbestendig is, weerbaar is tegen nieuwe plagen (b.v. eikenprocessierups) en een hogere recreatiedruk en voorziet in het behoud en herstel van de biodiversiteit en de voor het functioneren van de stad benodigde ecosysteemdiensten.
- Het klimaatadaptief inrichten van het watersysteem, onder andere door het vergroten van het waterbergend vermogen van het stedelijk gebied.
- Het klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte om hittestress, stormschade en wateroverlast te voorkomen.
- Het voorzien in voldoende ruimte voor een inclusieve samenleving met mogelijkheden voor ontmoeting, sport en bewegen, kunst en cultuur en levendigheid.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, met name luchtkwaliteit en groen.

Ruimte vinden op nieuwe plekken

De ondergrond zal van groot belang zijn voor het huisvesten van infrastructuur en het onderbrengen van functies die niet noodzakelijk bovengronds hoeven. Om hierop goed voorbereid te zijn is het vormgeven van ruimtelijke ordening voor de ondergrond een opgave voor de gemeente Hilversum. De rol van de ondergrond dient ook te worden meegewogen bij locatiekeuzes.

Ook in de hoogte kan ruimte gevonden worden. Dit brengt echter ingrijpende wijzigingen in de landschappelijke en stedenbouwkundige structuur van Hilversum met zich mee. Om keuzes over hoogbouw goed voor te bereiden is het van belang eerst de mogelijkheden te verkennen om eventuele hoogbouw in te kunnen passen met respect voor de ruimtelijke kwaliteiten van Hilversum. De vraag naar ruimte voor de verschillende functies in de gemeente Hilversum is naar verwachting groter dan de beschikbare ruimte. De verwachting is dat de door Dudok bedachte opzet van de tuinstad niet voldoende ruimte zal bieden om de toekomstige ruimtevraag onder te brengen. Als de gemeente Hilversum verder groeit, is het noodzakelijk om het tuinstad-concept als het ware opnieuw uit te vinden.

Behoud van ruimtelijke kwaliteit

Het inpassen van nieuwe ontwikkelingen zal zorgen voor een toename van de druk op de leefomgeving. De inpassing ervan zal dan ook moeten plaatsvinden met zoveel mogelijk behoud van de ruimtelijke kwaliteit. Anderzijds versterken de ruimtelijke kwaliteitsdragers het leef- en vestigingsklimaat van Hilversum en is het van belang om hier zoveel mogelijk waarde uit te halen. Als tuinstad heeft Hilversum twee voorname kwaliteitsdragers: cultureel erfgoed en groen. Beide zijn sterk met elkaar verweven in groenstructuren, landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteiten. Daarnaast bieden de vele monumenten in Hilversum kwaliteit in de openbare ruimte en kansen om erfgoed in te zetten voor het vinden van oplossingen voor ruimtelijke opgaven. De natuurterreinen en andere groene voorzieningen zijn van belang als uitloopgebied en tegenhanger van de stad.

Beschermen van de milieugezondheidskwaliteit

Naast een ruimtevraag breng een toename van het aantal bewoners, werkplekken, voorzieningen, infrastructuur en installaties milieuhinder met zich mee. Geluid, licht, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit en veiligheid zijn thema's waarop deze hinder kan optreden en kan leiden tot ongewenste situaties. Om de milieugezondheidskwaliteit in Hilversum te beschermen zijn keuzes noodzakelijk over de mate van acceptatie van verschillende vormen van milieuhinder en de wijze waarop bij nieuwe ontwikkelingen wordt omgegaan met de hinder die daarbij kan ontstaan.

De Omgevingswet biedt gemeenten veel lokale afwegingsruimte om op een bij de situatie passende wijze om te gaan met de milieuaspecten. Met name op het gebied van geluid en omgevingsveiligheid vraagt dit om nieuw beleid, maar ook voor de andere thema's dient de gemeente Hilversum af te wegen waar de prioriteiten liggen, welke (omgevings)waarden als norm worden gesteld en op welke wijze de milieugezondheidskwaliteit wordt geoptimaliseerd.

Integrale visie op de inrichting van de openbare ruimte

Een groeiende stad leidt, zeker wanneer de footprint gelijk blijft, tot meer drukte, levendigheid en (verkeers)bewegingen. De druk op de openbare ruimte zal daarmee toenemen, tenzij mensen worden verleid om de auto te laten staan en van gezonde, duurzame en ruimte-efficiënte vervoermiddelen gebruik te maken (lopen, fietsen, OV). Hoe dan ook zal de openbare ruimte een belangrijke rol spelen in het leefbaar houden van de stad. De openbare ruimte dient mensen te verleiden tot beweging en sociale ontmoeting en draagt zo bij aan de gezondheid van de bewoners van Hilversum. Ook maatregelen vanwege klimaatadaptatie, de energietransitie, evenementen en kunst vragen om inpassing in de openbare ruimte. Het onderbrengen van al deze functies is een behoorlijke uitdaging, zeker in Hilversum, waar de openbare ruimte al beperkt is. Er is daarom behoefte aan een integraal perspectief op de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte, zodat alle ruimteclaims kunnen worden ondergebracht zonder dat de kwaliteit, toegankelijkheid en veiligheid in gevaar komen.

Slimme oplossingen en meervoudig ruimtegebruik

Uit het voorgaande is evident dat de vele ruimteclaims in combinatie met het behoud van de ruimtelijke kwaliteiten van Hilversum een opgave is waarvoor geen eenvoudige oplossing te vinden is. Er zullen prioriteiten gesteld en keuzes gemaakt moeten worden. Om zo hoog mogelijke ambitieniveaus te kunnen behalen over de hele breedte van de fysieke leefomgeving is het daarnaast essentieel om zoveel mogelijk slimme oplossingen te vinden, waarmee efficiënt en bij voorkeur meervoudig ruimtegebruik wordt gerealiseerd. Dit is een leidend principe dat gebruikt kan worden bij het verder uitwerken van oplossingen. Uit de analyse van de verschillende thema's zijn een aantal kansen naar voren gekomen om bij te dragen aan het efficiënt benutten van de beschikbare ruimte en daarmee aan het bieden van ruimte voor de groei van Hilversum:

- De ondergrond in stedelijk gebied is te gebruiken voor het onderbrengen van functies die niet bovengronds hoeven.
- Water, groen en natuur bieden allerlei ecosysteemdiensten die bijdragen aan de leefbaarheid.
- Erfgoed, culturele voorzieningen, sportterreinen en onderwijslocaties kunnen multifunctioneel gebruikt worden.
- Broedplaatsen en ateliers zijn waardevol voor kunst en cultuur en om creatieve industrie te huisvesten.
- De energietransitie biedt meekoppelkansen (synergiewinst) voor vrijwel elk aspect van de fysieke leefomgeving: verduurzamen van erfgoed en voorzieningen, nieuwe economische verdien-

modellen, financiering van de herinrichting van de openbare ruimte, nieuwe vormen van mobiliteit, een kwaliteitsimpuls voor woningen, kunstuitingen op en via installaties et cetera.

- Lokale afwegingsruimte in de Omgevingswet biedt de gemeente de mogelijkheid om integrale gebiedsmaatregelen te treffen en zodoende de leefbaarheid in zijn geheel aan te pakken, zonder dat elk thema zijn eigen maatregelen vereist.
- Smart city toepassingen maken het mogelijk om met digitale hulpmiddelen te sturen op een optimaal gebruik van de beschikbare ruimte.

Vertalen van keuzes naar kaders

In de omgevingsvisie worden de keuzes gemaakt die bepalen hoe met de verschillende thema's, knelpunten en kansen zal worden omgegaan in de uitwerking van het beleid. Vervolgens heeft de gemeente de opgave om deze keuzes te vertalen naar kaders. Hiervoor biedt de Omgevingswet verschillende instrumenten, zoals omgevingswaarden, thematische en gebiedsgerichte programma's en het omgevingsplan. Met behulp van deze instrumenten is het mogelijk om te sturen op integrale ambities bij het bepalen van te treffen maatregelen en in de planvorming voor ruimtelijke ontwikkelingen. Die kaderstelling is vanuit het sleutelgebied voorzien in de vorm van de Toekomstvisie 2040, waarover de gemeenteraad zich naar verwachting nog voor de zomer van 2020 zal uitspreken.

2.2 Aandachtspunten voor vervolg

De parallelle verkenningen in het kader van het sleutelgebied leiden tot een aanscherping van de conclusies. Als er op de belangrijkste dossiers zoals wonen, werken en media niet actief gestuurd wordt dreigt het draagvlak voor een gezonde Hilversumse samenleving (lees welvaart en welzijn) af te brokkelen. Het voornemen van het college van B&W om actief richting te geven aan wonen, werken en media maakt de vraag over de inpassing van de ruimte vragende functies scherper dan in de Omgevingsfoto geformuleerd.

- Nog niet duidelijk is wat het effect op de stad en de samenleving is als we de ruimtevragen niet kunnen inpassen. Vermoedelijk is dat niet positief. Dat vraagt om verdieping en verbreding van de analyse.
- Op weg naar de kaders zal er een aantal fundamentele politieke keuzes moeten worden gemaakt: is het vertrekpunt voor de Omgevingsvisie het Hilversum van 2020, of het Hilversum van 2040? Hoeveel inwoners wonen er dan? Is het een complete woon/werkgemeente of alleen een woongemeente? Stad of dorp? Voor het uitwerken van de Omgevingsvisie brengen we deze vragen in volgende fase in de vorm van alternatieven(scenario's) in beeld.

3 Stand van zaken milieu-effectrapportage

3.1 Inleiding

In het kader van de m.e.r. procedure is bewust gebruik gemaakt van de (vrijwillige) optie om de Commissie voor de m.e.r. al een advies te vragen over de startnotitie oftewel de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Daarmee kennen we de ideeën van de Commissie over het maken van een MER voor een Omgevingsvisie in een vroeg stadium en is er veel ruimte voor inpassing van die ideeën bij de verder uitwerking van de MER (met de kleine letters wordt de procedure bedoeld, met de hoofdletters de rapportage).

Dit geldt ook voor de inspraakreacties in dit stadium. Binnen de termijn is één reactie ontvangen van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. Buiten de termijn is een reactie ontvangen van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Het advies van de Commissie voor de m.e.r. en de beide inspraakreacties worden hierna kort samengevat. Daarna wordt kort ingegaan op de betekenis van het advies en de reacties voor het vervolg van de m.e.r.-procedure

3.2 Samenvatting advies Commissie m.e.r.

Zet ruimte centraal: essentiële informatie voor het MER

(Het volledige advies van de Commissie voor de m.e.r. is als bijlage 2 opgenomen)

De Commissie merkt op dat veel werk verricht is aan de voorbereiding van de visie en dat de gemeente hoge ambities voor de kwaliteit van de leefomgeving heeft. Ook wordt veel aandacht gegeven aan participatie. Tegelijkertijd geeft de NRD nog weinig zicht op hoe het MER vorm gaat krijgen, en hoe de (tussentijdse) resultaten gebruikt kunnen worden in de participatie en het besluit door de gemeenteraad.

Omdat de gemeente aangeeft dat het gebruik van de ruimte (veel vraag, maar een beperkte beschikbaarheid) een centraal vraagstuk is, adviseert de Commissie om in de uitwerking van de aanpak van het MER het thema ruimte als rode draad te kiezen. De Commissie adviseert met dit in het achterhoofd de volgende stappen uit te werken:

- Maak de ambities, inclusief de ruimtelijke dimensie daarvan, zo concreet mogelijk; onderscheid randvoorwaarden van ambities; randvoorwaarden kunnen zowel vanuit hogere schaalniveaus (Natura 2000) als vanuit de gemeente zelf komen.
- Bepaal vervolgens de opgaven door te bezien in hoeverre de ambities gerealiseerd worden (en voldoende ruimte beschikbaar is) in:
 - de huidige situatie (Staat van Hilversum) en,
 - de autonome ontwikkeling (welke problemen en kansen kunnen zich op termijn voordoen wanneer het beleid niet wordt gewijzigd).
- Werk per thema bandbreedtes in mogelijke oplossingen uit. Doe dit onder meer voor wonen en werken, mobiliteit, groen/biodiversiteit, energie/klimaat. Geef daarbij ook aan wat het ruimtebeslag is. Breng vervolgens hiervoor op hoofdlijnen dilemma's en kansen in beeld, in termen van ruimtegebruik en andere factoren.

- Ontwikkel op basis hiervan integrale alternatieven, waarbij oplossingsrichtingen uit thema's met elkaar gecombineerd worden. Maak deze zo onderscheidend mogelijk, zodat de 'hoeken van het speelveld' weerspiegeld worden.
- Ontwikkel een beoordelingskader dat een duidelijke reflectie is van aspecten die specifiek voor Hilversum van belang zijn. Indicatoren moeten toetsbaar en herkenbaar voor iedereen zijn. Bepaal met dit kader het realiseren van de ambities en de effecten van de set integrale alternatieven. Bepaal deze op een detailniveau dat aansluit bij het detailniveau van de oplossingsrichtingen waaruit de alternatieven zijn opgebouwd.
- Motiveer de keuze voor het voorkeursalternatief en breng hiervan de effecten (inclusief doelbereik) in kaart.
- De visie is een begin van een traject van nadere besluitvorming en uitwerking. Ontwikkel daartoe een aanpak voor monitoring.

3.3 Inspraakreacties

Veiligheidsregio (brandweer)

In de reactie vraagt de brandweer aandacht voor een zorgvuldige betrokkenheid van een aantal adviseurs zoals de veiligheidsregio, omgevingsdienst, GGD, politie en waterschap.

Inhoudelijk vraagt de brandweer aandacht voor meerlaagse benadering van het thema veiligheid (1) preventie, (2) duurzame planning/inrichting en (3) crisisbeheersing. Veiligheid is voorts een belangrijk thema bij de grote transities die aanstaande zijn op het gebied van wonen, werken en energie. Bij de energietransitie/mobiliteit gaan de ontwikkelingen in de markt sneller dan de regelgeving.

Ook vraagt de brandweer aandacht voor de verbinding met het sociaal domein (samen-/zelfredzaamheid), trillingen en de mogelijke verbreding van het MER tot een OER (Omgevingseffectrapportage). Tenslotte verwijst de brandweer naar het regionaal risicoprofiel van de veiligheidsregio.

Waterschap Amstel Gooi en Vecht

Het waterschap geeft aan op basis van het Bestuurlijk Plan van Aanpak vertrouwen te hebben in het proces en de borging van de waterbelangen. Het waterschap verwijst inhoudelijk naar de bespreking op 31 oktober 2019 en de Waterbouwsteen voor de Gooi en Vechtstreek. Het waterschap wil graag actief betrokken worden bij het opstellen van de Omgevingsvisie van Hilversum.

3.4 Aandachtspunten voor vervolg

We beschouwen het advies van de Commissie voor de m.e.r. en de inspraakreacties als waardevolle suggesties voor de verder uitwerking van de MER voor de Omgevingsvisie Hilversum. Het advies is gedeeld met de bureaus die offerte hebben uitgebracht voor het maken van de MER. Ze hebben met hun offerte dus kunnen inspelen op het advies. Geen van de bureaus heeft aangegeven knelpunten te voorzien op basis van het advies van de commissie voor de m.e.r. De inspraakreacties kunnen ook eenvoudig als inhoudelijke aandachtspunten worden meegenomen. De signalen van de brandweer over de betrokkenheid van de adviseurs zijn meegenomen bij de samenstelling van het Maatschappelijk Platform.

De voorbereiding van de MER kan dus volgens plan starten. De eerste stap daarin is het ontwikkelen van alternatieven/scenario's. Die scenario's zullen in de eerstvolgende participatieronde (april 2020) worden gedeeld en besproken met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in Hilversum.

Vervolgens worden de milieu-effecten van de alternatieven een eerste keer onderzocht. Dit kan leiden tot aanpassing/aanscherping van de alternatieven. Vervolgens worden de milieu-effecten nader onderzocht en leidt bespreking van die alternatieven (ambtelijk, met het college van B&W en de raad) tot de beschrijving van een voorkeursalternatief.

Dit voorkeursalternatief vormt de basis voor de ontwerp-Omgevingsvisie die volgens de planning in september/oktober 2020 gedeeld en besproken wordt met de stad. Dat is tevens de formele inspraakperiode waarbij inspraakreacties/zienswijzen kunnen worden ingediend. Met de ontwerp-Omgevingsvisie wordt ook de MER ter inzage gelegd en ter advies aangeboden aan de Commissie voor de m.e.r. Dit kan leiden tot aanpassingen en/of aanvullingen van de MER. Bij de aanbidding van de ontwerp-Omgevingsvisie aan het college van B&W en de gemeenteraad ter vaststelling wordt ook de definitieve MER aangeboden.

4 Voortgang proces en resultaten participatie

4.1 Voortgang en resultaten

In het kader van het proces en de participatie is vanaf september 2019 veel geïnvesteerd in het netwerk. Via de buurtcoördinatoren is – met de leefstijlenbenadering in gedachten – gezocht naar manieren om in contact te komen met de verschillende wijken en wijkbesturen. Dit heeft geleid tot participatie-bijeenkomsten in vier van de acht wijken in Hilversum en een stadsbrede bijeenkomst om zoveel mogelijk mensen de kans te geven om mee te denken over de Omgevingsvisie.

Via de diverse platforms op het gebied van onderwijs, cultuur, economie, erfgoed, sport, zorg en welzijn, wonen en rechtstreeks is contact gelegd met maatschappelijke organisaties die zich inspanssen voor de opgaven die benoemd zijn in het Bestuurlijk Plan van Aanpak en de Omgevingsfoto. Dit heeft geleid tot een eerste bijeenkomst van het Maatschappelijk Platform Omgevingsvisie (MPO) op 4 februari 2020. Het MPO zal in ieder geval drie keer worden gevraagd om mee te denken over de Omgevingsvisie.

Conform aankondiging is bij de start het Burgerpanel (digitaal c.a. 2.000 deelnemers) bevestigd over de Omgevingswet, de beleving van de fysieke leefomgeving van Hilversum en de belangrijkste onderwerpen voor de Omgevingsvisie. Ruim 50% heeft deelgenomen aan de enquête. De resultaten van de enquête zijn opgenomen in de bijlage. De belangrijkste conclusie zijn hierna kort weergegeven. 568 deelnemers van het burgerpanel hebben hun e-mailadres achtergelaten. Ze willen graag op de hoogte blijven van de voortgang van de Omgevingsvisie. Uit die ruim 500 e-mailadressen zijn random 50 namen geprikt, gespreid over Hilversum. Deze mensen zijn gevraagd deel te nemen aan het Burgerplatform Omgevingsvisie (BPO). Dit BPO komt ook in ieder geval drie keer bij elkaar. De enquête geeft een mooi beeld van de kennis van de Omgevingswet, de plekken waar mensen wel/niet graag komen in Hilversum en de onderwerpen die mensen belangrijk vinden. De top drie bestaat uit biodiversiteit/groen, veiligheid en duurzame energie. De resultaten van het panel zijn ook besproken in de eerste bijeenkomst van het Burgerplatform. Het is de bedoeling aan het begin van elke volgende fase de participatie weer te starten met een Burgerpanel. Zodat er snel een eerste reactie is op de vragen en aandachtspunten voor die fase. Die informatie kan dan weer worden gebruikt voor de te organiseren bijeenkomsten.

Ook is een aantal thematische bijeenkomsten georganiseerd. Vaak ging het om een eerste kennismaking met koepelorganisaties als opstapje naar deelname aan het Maatschappelijk Platform.

- Op 7 november is een bijeenkomst georganiseerd over ruimtelijke kwaliteit onder de vlag van Hilversum als tuinstad van de 21e eeuw. De belangrijkste besprekingspunten waren de volgende:
 - Het is een uitdaging het idyllische karakter van de stad te versterken, zonder nostalgisch te zijn. Het perspectief daarbij moet wenkend zijn en gericht op wat voor stad Hilversum kan zijn.
 - De verbondenheid van stad en groen, met de harde grens daartussen, is een unieke kwaliteit van 't Gooi. Het groen verder de stad inhalen biedt kansen voor aantrekkingskracht, biodiversiteit, klimaatadaptatie, ruimte voor ontmoeting en ruimte voor voedselproductie binnen het stedelijk weefsel.

- Mobiliteit is een wezenskenmerk van de huidige tijd. Tegelijkertijd loopt de mobiliteit ook vast in Hilversum. Oplossingen kunnen liggen in ondergronds, deelauto's, openbaar vervoer en fiets. Verder liggen de kansen voor Hilversum in zijn positie binnen en verbondenheid met de MRA.
 - De stelling dat Lokale voedselproductie essentieel is voor de tuinstad van de 21ste eeuw had breed draagvlak in de zaal. Minder steun was er voor de ambitie de automobilititeit fors te reduceren. Als kritisch punt werd het behoud van het illusiële landschap naar voren gebracht.
- Het seminar van woensdag 13 november 2019 ging in op de vraag of er bij de hernieuwde aandacht voor de invloed van de omgeving op de gezondheid nog steeds sprake is van een samengaan van sociale, medische en culturele waarden zoals dat bij Zonnestraal het geval was (Healing Environment).
 Architectuurhistoricus Cor Wagenaar (RUG) presenteerde een historisch overzicht van de zorgarchitectuur vanaf het eind van de 18de eeuw en ging in op de uitgangspunten die door de tijd heen een rol speelden.
 Architect Milee Herweijer (Wiegerinck architecten Arnhem) liet zien hoe Evidence Based Design wordt toegepast in de planvorming, kwaliteitsbewaking en de rol die architectuur bij de zorgverlening speelt als drager van de kwaliteit in de breedste zin van het woord. Zij benoemde de omgevingsfactoren die bepalend zijn voor het welbevinden van patiënten.
 Hans den Hollander (voorzitter van de Raad van Bestuur van Tergooi ziekenhuis) en Stephan Versteeg (directeur Bouw, Huisvesting en Vastgoed, tevens betrokken bij het realiseren van het nieuwe Erasmus MC) gingen vervolgens in op bestuurlijke aspecten, de financiering en de wijze waarop in het complexe bouwproces in de gezondheidszorg met vele actoren de kwaliteit ook op de langere termijn kan worden bewaakt en gehandhaafd.
 Bedrijfseconoom Liesbeth van Heel vertelde tot slot hoe Evidence Based Design is toegepast bij het nieuwe Erasmus MC, hoe de ervaringen van patiënten en medewerkers worden geëvalueerd en hoe die een rol spelen bij het bieden van persoon gerichte zorg.
 In zijn slotbeschouwing vatte wethouder Jan Kastje de oogst van de bijeenkomst samen in twee vragen:
 - Hoe houd je in een verstedelijkende stad een gevoel van licht, lucht en een gevoel van ruimte, ook de kenmerken van Zonnestraal, overeind. Het gaat ook om een duidelijke oriëntatie, herkenbaarheid, weten waar je bent.
 - En hoe behoud je wat van waarde is, zoals groenstructuur en erfgoed. 'Positieve afleiding' is een belangrijk ontwerp-principe dat we willen gebruiken in het opnieuw bouwen van die tuinstad."
- Voor de energietransitie loopt een afzonderlijk participatietraject voor de Regionale Energiestrategie dat in het voorjaar moet leiden tot een eerste bod. Wat kan Hilversum op het gebied van elektriciteit realiseren qua besparing en duurzame opwekking van energie? Later in 2020 wordt gestart met de voorbereiding van de warmtetransitie. Hoe, wanneer en in welke volgorde kan de warmte in de verschillende wijken van Hilversum duurzaam worden geleverd? In Hilversum is het participatie-atelier in twee stukken geknipt met een uitgebreide discussie over de scenario's op 26 november en het kiezen van bouwstenen op 9 december. Deelname aan de ateliers is gepositioneerd als "adviesgroep vanuit het Hilversumse over de deelregio Gooi en Vechtstreek". Wij steken veel tijd in het proces met nog een extra 3e bijeenkomst in februari

2020 waarin een terugkoppeling over de bevindingen plaatsvindt naar alle deelnemers. Ook worden alle vragen verzameld en schriftelijk beantwoord.

- Op 27 februari 2020 wordt in samenwerking met Gooi Natuurreservaat en Natuurmonumenten een bijeenkomst georganiseerd over biodiversiteit/groen in de stad en daarbuiten.

Het is de bedoeling in de tweede participatieronde meer dergelijke bijeenkomsten te organiseren over de andere grote opgaven zoals wonen, werken, bereikbaarheid en klimaat. De verbreding naar aanleiding van het sleutelgebied vraagt om extra aandacht voor de betekenis van die grote opgaven voor het leven in Hilversum. Daarbij valt te denken aan een bijeenkomst waarin welzijn, gezondheid, bewegen, sport, cultuur en onderwijs in samenhang worden beschouwd. Waar mogelijk organiseren we de bijeenkomsten in samenwerking met maatschappelijke organisaties.

Tenslotte bevat het Bestuurlijk Plan van Aanpak een open uitnodiging aan doelgroepen om met ons in gesprek te gaan. Tot nu toe heeft het Roland Holst College (ARHC) daar drie keer gebruik van gemaakt. Leerlingen hebben via een ontwerpopdracht, een enquête en een analyse van fietsroutes drie keer input geleverd voor de Omgevingsvisie. Een samenwerkingsproject tussen gemeente en scholen biedt mogelijkheden voor input vanuit andere middelbare scholen. Door de bijeenkomsten op het ARHC en andere scholen worden direct (scholieren) en indirect (ouders/verzorgers en geënquêteerden) unusual suspects betrokken bij de Omgevingsvisie. Dus daar willen we graag mee doorgaan.

- Voorlopige conclusie is dat er op vrijwel alle thema's en wijken inzet is gepleegd maar dat de feitelijke bijeenkomsten en activiteiten in de tijd in een viertal wijken doorschuiven naar de tweede participatieronde. Dit past bij de verschillen in leefstijlen en het verkennende karakter van de eerste stap. Bij de verkenning van de oplossingen is het wel van belang dat er in alle wijken participatie-activiteiten plaatsvinden. Het is wenselijk te investeren in laagdrempelige en creatieve vormen van participatie zoals een game voor de doelgroepen die zich niet snel uitgenodigd voelen om mee te denken over de plannen van de gemeente (aansluitend op belevingswerelden). Om iedereen de gelegenheid te geven in deze eerste ronde een bijeenkomst bij te wonen is op 30 januari 2020 een stadsbrede bijeenkomst georganiseerd. Gemiddeld waren zo'n 35 mensen op de bijeenkomsten aanwezig
 - De Meent (7/11): Inhoudelijk lag het accent in de Meent op Mobiliteit, Biodiversiteit/Groen, Wonen en de verbinding van de Meent met Hilversum. De (slimme) Ov-verbinding en veilige fietsverbinding met Hilversum is belangrijk. Parkeren vraagt aandacht vooral bij het centrum. Bewoners zien een behoefte aan verder vergroening van de wijk. En er wordt gewerkt aan plannen voor 150 seniorenwoningen. Verbinding is ook binnen de wijk een thema. Belangrijk is plekken om elkaar te kunnen ontmoeten, binnen zoals in De Kruisdam/Meentwerf maar ook buiten in de vorm van terrassen.
 - Noordwest (21/1): In Noordwest was er vooral aandacht voor energie, bereikbaarheid, wonen/groen en het Mediapark. Bewoners maken zich zorgen over de hoge kosten voor de energietransitie van de vaak oude woningen. Qua bereikbaarheid is 'lef' het centrale begrip. Lef om het anders te doen met meer ruimte voor OV (Metro naar Amsterdam) en ontwikkeling nabij OV (Sportpark Arena), minder ruimte voor parkeren, ruimte voor scholieren en een visie op thuiswerken. De bewoners begrijpen de ambities voor het sleutelgebied maar vragen qua wonen aandacht voor een zorgvuldige inpassing, goede

architectuur met behoud van het groen(toegankelijk), creatieve diverse woonvormen en b.v. parkeren ondergronds. Uitplaatsing van 'gebiedsvreemde' functies biedt ook ruimte voor woningen. Voor Mediapark zou het accent moeten liggen op 'vernieuwing'. Het klassieke model met de omroepen verdwijnt. Hoe kan het mediapark optimaal functioneren voor de media van de toekomst?

- Noordoost (27/1) Bij de bijeenkomst lag het accent op groen, wonen en bereikbaarheid. Ter plekke ontstond een extra overlegtafel 'leefbaarheid'. Groen, een parkje/ speelplaatsen en andere ontmoetingsplaatsen zijn erg belangrijk voor de leefbaarheid in diverse een wijk als Noordoost. Er zijn zorgen over de grote opgaven in het Sleutelproject. Kan erop gestuurd worden dat er vooral voor de Hilversummers gebouwd wordt? Qua bereikbaarheid lag het accent op verbetering van OV en fietsroutes.
- Stadsbrede sessie (30/1) Bij deze bijeenkomst waren de prioritaire onderwerpen bepaald aan de hand van de resultaten van het digitale Burgerpanel. Tussen haakjes zijn de belangrijkste besprekpunten per onderwerp benoemd: groen(Inzetten op verticale groene vingers, meer openbaar groen) veiligheid (stimuleer ontmoeting en (sociale) controle, overheid in de haarvaten van de wijk), bereikbaarheid(zet in op een goed OV-netwerk, borg de leefbaarheid (goede fietspaden / distributiecentra aan de rand van de stad)), klimaat(geef burgers concrete handvatten, investeer in onderwijs over klimaat), energie (maak duurzame technieken bereikbaar, ga verspilling tegen) en erfgoed (laat je inspireren door erfgoed, ontwikkel een visie op kwaliteit van het erfgoed)
- Zuidwest (13/2). De experimentele locatie (De Dagwinkel) leidde tot een informele bijeenkomst met een goede discussie over groen, wonen, bereikbaarheid en overige onderwerpen. Highlights waren, gedifferentieerd bouwen ook voor senioren, taboe op hoogbouw schrappen, inzetten op creativiteit (plekken voor startups, culturele broedplaatsen), verbeteren van bereikbaarheid (voor OV, scheiding verkeersstromen, fietsstad in het groen), bouwen aan groene entrees in Zuidwest
- Met de goedkeuring van het sleutelgebied op 4 december door MRA is het van belang op korte termijn aanvullend aandacht te besteden aan de communicatie met de inwoners over de 'waarom' vraag. Waarom heeft het college van B&W de ambities geformuleerd zoals ze zijn geformuleerd. Dat is meegenomen in de participatiebijeenkomsten in januari en februari 2020. Zie ook hiervoor. Er is over het algemeen begrip voor de ambities maar er zijn veel vragen over een zorgvuldige inpassing van die ambities.
- Met het Burgerpanel, het Maatschappelijk Platform en het Burgerplatform is het netwerk van participatie over de Omgevingsvisie compleet. Het burgerpanel was zeer succesvol en vraagt om de geplande herhaling in elke fase van het proces. In de eerste bijeenkomsten wordt in overleg met de Platforms hun werkwijze verder ingevuld.
 - De bijeenkomst met het Maatschappelijk Platform op 4 februari 2020 heeft een mooie discussie opgeleverd over Hilversum: het beste plekje tussen Utrecht, Amersfoort en Amsterdam zowel qua wonen als werken en leven. Het is de kunst de kwaliteiten van Hilversum vast te houden en daarbij een plek te creëren voor iedereen die vanuit Hilversum of de wijdere regio in de toekomst ook mee wil genieten van de mooiste plekje in een driehoek van grote steden. Een kleine 20 maatschappelijke organisaties van wonen tot erfgoed en duurzaamheid tot waterbeheer hebben deelgenomen aan deze discussie.

- De bijeenkomst met het Burgerplatform op 11 februari 2020 kende ondanks de gerichte uitnodiging aan 50 aselect gekozen inwoners een lage opkomst. Dat leidde wel tot een mooie discussie over diversiteit, levendigheid, ruimte om te leven en groen. En durven groot te denken (het is zo 2040) ook over de kleine dingen.
- Inhoudelijk geven de participatieactiviteiten het beeld dat de opgaven zoals die zijn beschreven in het Bestuurlijk Plan van Aanpak en de Omgevingsfoto worden herkend. De prioriteiten verschillen, per wijk en gemeentebreed afgaande op de uitkomsten van het burgerpanel. Daar stond natuur/groen met stip op 1 en veiligheid op 2.

4.2 Aandachtspunten voor vervolg

In de periode tot en met februari 2020 is gebouwd aan het participatienetwerk. Dit netwerk biedt goede aanknopingspunten voor bespreking van de mogelijke oplossingen (alternatieven/scenario's) in fase 2. Uitbreiding is nodig in de wijken waar in de eerste ronde geen bijeenkomsten zijn georganiseerd. Omdat de informatie over de Omgevingsvisie steeds concreter wordt, is het beter mogelijk hierover bijeenkomsten/activiteiten te organiseren. Extra aandacht is nodig voor laagdrempelige vormen van participatie.

Daarnaast is aanvullend aandacht nodig voor thematische bijeenkomsten over de grote opgaven voor de Omgevingsvisie en de betekenis daarvan voor het leven in Hilversum. De opgebouwde contacten met de maatschappelijke organisaties kunnen daarbij behulpzaam zijn.

5 Afstemming Omgevingsvisie en ontwikkeling sleutelgebied

5.1 Ontwikkelingen tot nu toe

Parallel aan de uitwerking van de Omgevingsvisie heeft het college van B&W het initiatief genomen Hilversum Noord en de hele spoorzone (stationsgebied, Arenapark en Mediapark) aan te melden als sleutelgebied binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA).

De aanmelding is 4 december geaccepteerd door de MRA en gedeeld met de gemeenteraad in een beeldvormende sessie. Een tweede beeldvormende sessie heeft op 15 januari 2020 plaatsgevonden. Op 29 februari 2020 is een hele dag gereserveerd voor de gemeenteraad om te bepalen hoe de raad richting kan en wil geven aan het sleutelgebied.

Vanwege de sterke inhoudelijke raakvlakken is vanaf begin januari 2020 gewerkt aan het verbinden van de projectorganisaties voor de Omgevingsvisie en het sleutelgebied. Globaal zijn de belangrijkste opgaven voor de projectorganisaties:

- Uitbreiding, aanscherping en verbinding van de inhoudelijke analyses die nu in het kader van de Omgevingsvisie respectievelijk
- Meer aandacht voor de financiële doorrekening van de beoogde ontwikkelingen, de realisatiestrategie en monitoring/voortgangsbewaking
- Intensivering van het proces door vergroting van de betrokkenheid van de raad enerzijds en regio G&V, MRA, provincie en rijk anderzijds
- Integratie van de planvorming qua planning en proces inclusief de inpassing van de stappen in de m.e.r.-procedure

5.2 Aandachtspunten voor vervolg

De inzet is er op gericht om begin februari 2020 de afstemming van de beide processen te hebben vertaald in samenhangende opdrachten en projectbeschrijvingen zodat van daaruit het college van B&W en de gemeenteraad steeds in samenhang worden betrokken en geïnformeerd over de beide processen.

6 Conclusies en samenvatting aandachtspunten voor vervolg

Op basis van voorgaande kunnen we concluderen dat er veel goede basisinformatie beschikbaar is gekomen over de opgaven die in de Omgevingsvisie aan bod moeten komen. De aanmelding van het sleutelgebied leidt op onderdelen tot de noodzaak om die beschikbare informatie aan te vullen en aan te scherpen.

De m.e.r. procedure is conform planning gestart en heeft – mede door de vroege inzet van de commissie voor de m.e.r. – geleid tot een aantal aandachtspunten die bij de verdere uitwerking van de MER kunnen worden gebruikt. De informatie uit de m.e.r.-procedure kan – naast de onderbouwing van de keuzes in de Omgevingsvisie - ook goed worden benut voor het maken van keuzes voor het sleutelgebied.

Qua participatie is veel geïnvesteerd in het bouwen van een netwerk en contacten met bewoners, ondernemers en organisatie in Hilversum. Dat netwerk kan in de tweede ronde bij de verkenning van de oplossingen (alternatieven/scenario's) weer worden benut en uitgebouwd. Inhoudelijk wordt het beeld van de belangrijke opgaven voor de Omgevingsvisie herkend. Per wijk zijn er wel accentverschillen.

De aanmelding van Hilversum Noord/Spoorzone als sleutelgebied geeft richting aan de Omgevingsvisie en maakt de vragen en opgaven concreter. Vooralsnog gaan wij er vanuit dat we de processen naadloos in elkaar kunnen verweven.

Suggesties en adviezen voor het vervolg kunnen gestalte krijgen bij de eerstvolgende participatieronde (april 2020), in de aanloop naar het koersdocument (juli 2020) met een doorkijk naar de uitwerking van de ontwerp-Omgevingsvisie en daarbij behorende derde participatie ronde (september/oktober 2020). Daarna volgt de voorbereiding van de besluitvorming door de gemeenteraad rond 1 januari 2021.

Bijlage 1: Overzicht activiteiten participatie

Tot nu toe hebben we de volgende activiteiten georganiseerd:

Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en cultureel erfgoed

- 7 november 2019, bijeenkomst samen met Dudok architectuurcentrum over Hilversum als tuinstad van de 21^e eeuw (Zonnestraal)
- 9 december 2019 is de Omgevingsvisie geagendeerd voor het Bestuurlijk Overleg prestatie-afspraken wonen. Bespreking stond in het teken van kennismaking en deelname aan maatschappelijk platform
- Op 13 februari 2020 heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met de erfgoedtafel. Met uiteraard een pleidooi voor het belang van gebouwd en groen cultureel erfgoed. Een pleidooi om te bouwen aan 'het verhaal' van de stad en vandaaruit – met een stadsarchitect – te bouwen aan de toekomst van Hilversum. Speciale aandacht voor de openbare ruimte en de kwaliteit van het ontwerp op de begane grond. Durf de herontwikkeling (en tijdelijk verloedering) ook actief te gebruiken als ruimte voor broedplaatsen en startups. Durf ook na te denken over een nieuwe skyline (al zijn de meningen daarover verdeeld).

Welzijn, zorg en gezondheid

- 15 oktober 2019, bijeenkomst met de Ontmoeting, koepel voor zorg en welzijnsorganisaties in het teken van kennismaking en deelname aan maatschappelijk platform. Separaat zal nog contact gelegd worden met de GGD.
- 28 oktober 2019, is de Omgevingsvisie besproken op het sportoverleg. Op 26 november heeft een vervolgoverleg plaatsgevonden met één vertegenwoordiger met het oog op inhoudelijke voorbereiding van een bijeenkomst op 16 maart.
- 13 november 2019, bijeenkomst met zorgprofessionals over architectuur en gezondheid (Zonnestraal)

Bereikbaarheid en mobiliteit

- Bijeenkomst over de opgaven voor mobiliteit en bereikbaarheid wordt voorbereid in het kader van de Mobiliteitsvisie in de volgende participatieronde.

Duurzaamheid en groen

- 26 november 2019, bijeenkomst met burgeradviesgroep over scenario's voor de energietransitie in het kader van de Regionale Energiestrategie (RES)
- Bijeenkomst over groen en biodiversiteit is in voorbereiding in samenwerking met het Goois Natuurreservaat en Natuurmonumenten en staat gepland voor 27 februari
- Een bijeenkomst over water en klimaatadaptatie wordt voorbereid in het kader van het rioleringsprogramma en staat gepland voor februari 2020.

Economie en werkgelegenheid

- 14 november 2019, is de Omgevingsvisie onderwerp van gesprek geweest bij het platform Economie. Bespreking stond in het teken van kennismaken en deelname aan maatschappelijk platform.

Werk, inkomen

- Zie economie en werkgelegenheid

Onderwijs

- Er was op korte termijn geen ruimte voor agendering van de Omgevingsvisie in het overleg van schooldirecteuren. Wel zal één van de directeuren deelnemen in het Maatschappelijk Platform.

Kunst en cultuur

- Idem, in overleg met de voorzitter en secretaris van het Cultuurnetwerk Hilversum is een deelnemer voor het Maatschappelijk Platform gevonden. Inhoudelijk agendering werd in dit stadium niet noodzakelijk geacht.

Levendigheid

- Zie economie en werkgelegenheid

Veiligheid: Preventie, signaleren en handhaven

- Op 31 oktober 2019 zijn de provinciale, regionale overheden uitgenodigd voor overleg. Veiligheid is geagendeerd door de Veiligheidsregio en vertaald in een zienswijze op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (via de brandweer)

Buurten/wijken

- Met alle buurtcoördinatoren zijn één of twee gesprekken gevoerd ter kennismaking en om de mogelijkheden voor bijeenkomsten/activiteiten in de verschillende wijken en buurten te verkennen.
- 7 november 2019 is een eerste bijeenkomst georganiseerd voor de Meent. Een goed gesprek met een relatief klein gezelschap met vooral aandacht voor groen en wonen (voor senioren).
- 21 januari 2020, een bijeenkomst georganiseerd in Noordwest. Voorbereidend overleg met de wijkbesturen heeft plaatsgevonden op 31 oktober (en 9 december). Gezien de raakvlakken zal het sleutelproject MRA hier een belangrijk besprekspunt zijn.
- 27 januari 2020, is een bijeenkomst georganiseerd met sleutelfiguren en inwoners in Noordoost. Gezien de raakvlakken zal het sleutelproject MRA hier een belangrijk besprekspunt zijn.
- 30 januari 2020, is een stadsbrede bijeenkomst over de opgaven voor de Omgevingsvisie georganiseerd om inwoners uit alle stadsdelen de gelegenheid te geven mee te denken.
- 13 februari 2020, is een bijeenkomst georganiseerd voor inwoners in Zuidwest.
- Voor de overige wijken is in overleg met de buurtcoördinatoren vooralsnog besloten om in deze fase geen bijeenkomsten te organiseren. Wel is in alle wijkkranten of via andere media een artikel geplaatst met een introductie en oproep om zich te melden als men meer wil weten over de Omgevingsvisie. Er zijn inmiddels enkele meldingen binnengekomen.

Scholen

- Voor de zomer zijn twee bijeenkomsten georganiseerd voor het ARHC bestaande uit een presentatie over de Omgevingsvisie gecombineerd met een ontwerp opdracht of een enquête. In december is een bijeenkomst georganiseerd gericht op Omgevingsvisie en mobiliteit. Leerlingen kregen de vraag oplossingen te bedenken voor de knelpunten op hun fietsroute naar school. Parallel wordt het concept uitgerold naar ander middelbare scholen in Hilversum.

Burgerpanel

- In oktober 2019 is een burgerpanel uitgezet met vragen over Omgevingswet, Omgevingsvisie, plekken waar Hilversummers graag/niet graag komen en vragen over de belangrijkste onderwerpen. Groen en veiligheid zijn voor de ruim 1000 respondenten de belangrijkste onderwerpen. 568 deelnemers hebben hun e-mailadres achtergelaten voor nader informatie over de voortgang van de Omgevingsvisie.

Burgerplatform

- Het burgerplatform is op 11 februari 2020 geïnstalleerd.

Maatschappelijk platform

- Het Maatschappelijk Platform is op 4 februari 2020 geïnstalleerd.

Bijlage 2: Advies Notitie reikwijdte en detailniveau commissie m.e.r.

Volledig advies van de commissie voor de m.e.r. is als losse bijlage toegevoegd.

Bijlage 3: Resultaten burgerpanel Omgevingsvisie

Volledige rapportage van het Burgerpanel is als losse bijlage toegevoegd

Bijlage 4: Advies Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit

Volledig advies van de commissie ARK is als losse bijlage toegevoegd